A CONVINGE/A INFLUENȚA — ASPECTE DIALOGICE ALE DISCURSULUI

DE

OANA POPÂRDA

Acceptînd ideea existenței unei „relații generale între concepțiile noastre teoretice privind existența și esența persoanei celuilalt, pe de o parte, și comportamentul nostru practic față de el, pe de alta" [1], relație caracterizată în general ca „influență", ne propunem în cele ce urmează să observăm în ce fel se manifestă această relație pentru enunțurile concesive.

Enunțul cu caracter concesiv, avînd drept echivalent logic negarea unei implicații[2], se prezintă și funcționează ca o demonstrație, supunîndu-se regulilor artei de a convinge, de a produce convingere[3], în conformitate cu un scop vizat de subiectul vorbitor. „Planul" de ansamblu în cadrul căruia acționează ipostaza argumentativă[4] a acestor enunțuri este conceput nuanțat pentru fiecare dintre manifestările *funcției* concesive și conform unei concepții *practice* asupra raporturilor interpersonale.

„Sistemul concesiv" comportă caracteristici globale, care îi conferă unitate, precum și nuanțări funcționale și formale pentru fiecare dintre formele sale de manifestare. Privite „abstract", prin intermediul analizei logice, aceste forme actualizează o contradicție ; în practica discursului, ele nu conduc însă la absurdități[5], ci acționează argumentativ, prin tehnici care favorizează comunicarea între emițător și destinatar, atenuează opoziția

---

[1] Francis Jacques, *Dialogiques*, Paris, P.U.F., 1979, p. 49.

[2] El exprimă o compatibilitate ad-hoc, opusă unei incompatibilități preexistente, între două stări, fapte etc., o excepție.

[3] Goblot, citat de Gh. Serrus, *Le parallélisme logico-grammatical*, Paris, Alcan, 1933, p. 53.

[4] Pentru Damourette — Pichon (*Essai de grammaire de la langue française*, Paris, D'Artrey, 1936, p. 69 — 76), procesul comunicării face să coexiste datele obiective cu subiectul care le interpretează, fie pentru a le emite, fie pentru a le recepta — cf. discuția asupra noțiunii de „factif", *loc. cit.*

[5] Semnalînd limitele analizei logice a fenomenelor de discurs, Catherine Fuchs, *La paraphrase*, Paris, P.U.F., 1982, p. 15, spune: „...pour ne prendre qu'un exemple, la négation linguistique se distingue de la négation logique en ce que, même dans un fonctionnement contradictoire, elle „montre derrière la grille" (comme disait Valéry) ce qu'elle nie, en sorte qu'au lieu d'annuler purement et simplement, le double décalage laisse nécessairement la trace d'opérations supplémentaires (modalisations, présuppositions...)".

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

dintre aceştia, rolul primului fiind de a exercita o influenţă asupra celui de-al doilea, într-un fel de proces de tranzacţie[6] şi în interiorul unui anumit tip de proces dialogic[7].

O primă categorie de enunţuri concesive este destinată să ilustreze ceea ce am putea numi dialogul *in absentia*; ele sînt structurate de *deşi, totuşi*[8]. Raportîndu-se la o cauză reală — pentru a o infirma —, aceste enunţuri stau sub semnul verbului *a convinge* şi au ca mecanism fundamental reunirea contrariilor. Apelînd la noţiunea de „clasă argumentativă"[9], într-un enunţ ca

> *A recunoscut-o înainte de a se apropia de dînsa, deşi n-o mai văzuse niciodată* (Liviu Rebreanu, *Adam şi Eva*, Bucureşti, „Minerva", 1971, p. 11),

observăm următoarele:

1) Clasa argumentativă este determinată de enunţul posibil: *a recunoscut-o foarte repede.*

2) Enunţurile parţiale ce caracterizează această clasă argumentativă sînt: *A recunoscut-o înainte de a se apropia de dînsa* şi

N-o mai văzuse niciodată.

3) Datorită şi grupului de opoziţii explicite *înainte de a se../ niciodată*, se înregistrează o situaţie de „confruntare": *A recunoscut-o înainte de.../ n-o mai văzuse niciodată.*

În descrierea ansamblului intervine o rezultantă, anume valoarea argumentativă a enunţului obţinut prin asocierea celor două fragmente. Primul din ele este consecinţa explicită a unui argument implicit: p e n t r u c ă o m a i v ă z u s e *A recunoscut-o înainte de...*, al doilea este argumentul explicit al unei consecinţe implicite: *N-o mai văzuse niciodată*, d e c i n - a r e c u n o s c u t - o. Pentru situaţia *de fapt*, din cele două situaţii argumentative, enunţul *realizează*, prin selecţie, o nouă situaţie argumentativă, cu scopul de a produce o surpriză şi de a solicita un efort în înţelegere. Părţile exprimate ale celor două înlănţuiri distincte devin argumente în favoarea aceleiaşi clase argumentative, în urma intercalării lui *deşi* care creează o ierarhie argumentativă[10] cu valoare informaţională, asociind reprezentări opuse pînă în momentul enunţului. *N-o mai văzuse niciodată* devine un punct culminant într-o ierarhie a situaţiilor care permit identificarea unei persoane. *Deşi* marchează net caracterul „excepţional" al faptelor relatate şi prin raportarea la o „normă socială":

---

[6] Termenul lui Francis Jaques, *op. cit.*

[7] Pentru Fr. Jacques, *op. cit.*, p. 139, „Les conditions dialogiques constitutives du contexte, au sens élargi de ce qui est présumé par les interlocuteurs, débordent les limites de l'énonciation... Il apparaît que l'événement linguistique, pris à l'état isolé, est moins ambigu qu'indéterminé. Il n'est intelligible que par sa relation réglée avec des événements linguistiques antérieurs, au sein d'une structure textologique".

[8] Clasificarea intenţionînd o sistematizare, şi nu o izolare rigidă şi definitivă.

[9] Aşa cum este ea definită de O. Ducrot, *La preuve et le dire*, Paris, Mame, 1974, p. 227, anume că un vorbitor plasează două enunţuri, *p* şi *p'* în clasa argumentativă determinată de un enunţ *r* dacă el consideră *p* şi *p'* ca argumente în favoarea lui *r*.

[10] Pentru noţiunea de „ierarhie argumentativă", cf. O. Ducrot, *op. cit.*

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

Își cumpărase chiar și cîteva pogoane, deși cîștiga destul cu taraful său (Marin Preda, *Moromeții*, București, EPL, 1964, p. 120), caz în care efectul său concesiv se sprijină pe *chiar și* din prima parte a enunțului.

În alte cazuri, consecința unuia dintre argumente nu mai rămîne implicită ci este exprimată, tocmai pentru sublinierea „anormalului" din ansamblul structurat de *deși* :

N-a avut dreptul să iasă nici barem pînă la Nat-Amon, deși e soție de monarh și ar avea dreptul (Liviu Rebreanu, *op. cit.*, p. 58)[11].

Conform aceluiași mecanism argumentativ, excepția se manifestă și între limite mai largi, la nivel transfrastic :

...în sud-estul Transilvaniei stăpînea un voievod Kean ; și acesta a fost supus. Totuși, încă multă vreme după aceea — mai bine de două sute de ani — realitățile politice românești, anterioare cuceririi maghiare, se mențin... (C.C. Giurescu, D.C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri pînă astăzi*, București, „Albatros", 1975, p. 187).

Părțile implicite ale celor două fraze coordonate prin *totuși*, deși susceptibile de a fi reconstituite, sînt suficient de complicate pentru a impune sintetizarea lor prin instrumentul menționat, al cărui rol este în același timp anaforic și cataforic.

În cadrul discursului, înlănțuirea și forța argumentelor acționează în așa fel încît nu se poate disocia obiectul comunicării de faptul că ea se produce în mod intenționat ; ambele argumente, termeni mai puțin ai unui raționament, cît ai discursului[12], sînt prezentate *explicit*, într-o mișcare care actualizează premisa unui argument și concluzia celui opus și realizează o *structură coerentă neașteptată*, plecînd de la două structuri coerente așteptate. Faptul conferă sistemelor concesive în discuție un caracter preponderent informativ, ele servind mai ales în codul scris al limbii literare, pentru demonstrații în care e nevoie de o ierarhizare a argumentelor destinată să convingă și „„la distanță", în absența persoanei fizice a destinatarului[13]. Procesul de convingere se bazează pe instalarea relațiilor concesive între evidențe alese în așa fel încît să conducă la acceptarea opiniilor nesusținute în mod curent.

Tot cu valoare de suprimare a efectului implicit al unei cauze reale — în cadrul unui tip de dialog care poate fi numit *in praesentia* — funcționează enunțurile structurate de *și*. Spre deosebire de exemplele precedente, în care identificarea referentului era posibilă în cadrul frazei propriu-zise (prin apelul la părțile implicite), în exemple ca :

---

[11] Opoziția între statutul oficial al unei soții de monarh și cel de fapt, explicitat în text, este sugerată și prin alternanța modală : *n-a avut dreptul, e, ar avea dreptul* (acesta din urmă rămînînd în sfera ipoteticului, a „ceea ce ar trebui să fie").

[12] În măsura în care raționamentul și argumentația țin, după O. Ducrot, *Les échelles argumentatives*, Paris, „Minuit", 1980, p. 10, de două categorii complet diferite, de ceea ce se numește în mod obișnuit logică și de ceea ce înțelege să numească discurs — raționamentul presupunînd independența enunțurilor care îl compun.

[13] E vorba în primul rînd — nu exclusiv — de texte de tip narativ, structurate de moduri — timpuri specifice ; chiar în textele discursive, o anumită disimetrie temporală evidențiază caracterul excepțional al faptului introdus de concesivă : —*.. cînd v-am îngăduit să-l vedeți, deși bolnavul are nevoie de liniște absolută* (Liviu Rebreanu, *op. cit.*, p. 4).

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

Dăm tot ce-avem și nu primim nimic,
. . . . . .
De-o viață-ntreagă mînuim topoare,
Și nu știm încă-a mînui topoare!...

(Nicolae Labiș, *Moartea căprioarei*, București, „Ion Creangă", 1983, p. 162)

acest tip de interpretare nu mai este posibil. Destinatarul trebuie aici condus să adopte singur o anumită atitudine, să stabilească aparent singur ierarhia, însă în sensul argumentelor furnizate de autorul mesajului și conform raportului „de forță" dintre ele, acesta din urmă, filtrat de propriile concepții morale, sociale etc. În interiorul opozițiilor *dăm tot/nu primim nimic, de-o viață mînuim / nu știm încă -a mînui*, se pot bănui mai multe serii de ierarhii care acționează asupra destinatarului. În cazul exemplelor cu *deși* cadrul comparativ mai larg al monologului oferea posibilitatea unei argumentații mai strînse, o nouă clasă argumentativă era instalată prin chiar valoarea și funcționarea conectivului. Pentru versurile structurate cu *și*[14] persistă o ambiguitate voită, rezultat, pe de o parte, al omogenizării, egalizării valorilor, specifică „în general" acestui conectiv și, pe de alta, al transgresării relației de înlănțuire „așteptată", premisă-concluzie. „Înlănțuirea neașteptată" alege, din evantaiul de posibilități deschise de primele părți ale celor două texte, concluziile care se îndepărtează de premise pînă la a le anula : *dăm/nu primim, mînuim/nu știm a mînui*. Implicarea destinatarului (observabilă și prin folosirea persoanei I plural, înglobantă — *eu* și *voi*) se realizează în cadrul unui efort de *emoționare*, prin amploarea opoziției între ierarhiile prezentate și cele sugerate ; ele intrigă, indignează chiar, situație la care contribuie și folosirea constantă a indicativului, plasînd confruntarea *in esse*.

Dacă *deși*, *totuși*, *și* funcționează prin reunirea a două situații reale, considerate normal incompatibile, argumentarea plecînd de la o cauză reală (exprimată) spre efectul (exprimat) al cauzei contrare (implicite), instrumentele de tipul *dacă, chiar, dacă*[15], tot cu funcționare concesivă, au rolul, din punctul de vedere care ne interesează, nu de a reuni, ci de a *disocia* două sau mai multe situații pentru crearea unei anumite clase argumentative. Funcția lor poate fi redată de verbul *a influența* și ele privesc infirmarea atît a unei cauze reale, cît și a uneia posibile sau ireale. În exemple ca :

... chiar dacă ar fi izbutit să învețe să scîrțîie la vioară, tot n-ar fi făcut nimic fiindcă n-avea de loc glas (Marin Preda, *op. cit.*, p. 120).
Cei mari îl sileau să se ia la luptă cu alți copii, chiar dacă n-avea nici un chef (ibid., p. 37),

ponderea unuia dintre argumente este diminuată ; spre deosebire de *deși* care impunea o compatibilitate surprinzătoare, *dacă* infirmă o implicație, diso-

[14] Pentru funcționarea concesivă a lui *și*, cf. Sabina Teiuș, *Valori apropiate de subordonare ale conjuncției „și" în fraza populară*, SCL, XX, 1969, nr. 4, p. 427 — 432.

[15] În cazul enunțurilor cu *dacă*, implicativ sau concesiv, incompatibilitatea se manifestă la nivelul cunoștințelor prealabile care autorizează alegerea uneia dintre cele două formulări. În dialogul de tip implicativ, răspunsul păstrează orientările argumentative ale frazei la care răspunde, în timpul concesiv, nu (cf. O. Ducrot, *op. cit.*, p. 51).

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

ciază, pentru obținerea efectului conceisiv, fapte care nu se exclud pînă în momentul enunțului (dacă izbutește să... face ceva, dacă nu are chef, nu se ia la bătaie); altfel spus, *dacă, chiar dacă* acționează în cadrul unei singure implicații, în prezența ambilor termeni, în timp ce *deși* operează între două implicații diferite din care nu sînt explicitate decît fragmente.

Lipsa caracterului „polemic", specific argumentației prin *deși*, explică folosirea enunțurilor cu *dacă* pentru o sferă argumentativă mai largă:

> *Dacă Mercurius este amintit la 1111 și 1113 cu titlul de „principe" — fără să știm dacă a condus efectiv — abia în 1176 apare documentar cel dintîi voievod...*
>
> (Giurescu, *op. cit.*, p. 188).
>
> *Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau*
>
> (Negruzzi).

Noțiunile utilizate sînt adaptate necesităților expunerii, sensul și extensiunea lor sînt influențate de dinamica folosirii într-o anumită situație de discurs, gradul de importanță pe care destinatarul mesajului trebuie să-l acorde argumentului introdus de *dacă* nu este același ca pentru *deși*. Chiar dacă premisele, în cazul lui *dacă* ar putea fi explicitate în întregime, ele nu mai pot primi o interpretare univocă (apariția în documente a primului voievod nu exclude menționarea anterioară a unui „principe", voința celor adulți nu ține totdeauna seama de „cheful unui copil" etc.). Cu ajutorul lui *dacă* (*chiar* în *chiar dacă* se apropie simțitor de *deși*) se sugerează doar că termenii în cauză ar putea să fie considerați în funcție și de informațiile de care dispune destinatarul, ca insuficienți pentru susținerea afirmației din propoziția fără *dacă*. Faptul că implicația nu se produce sau nu se produce în întregime, este subliniat și de o negație explicită care nu este plasată constant într-un anumit termen al sistemului; acesta, în ansamblul său, reprezintă o negație globală, suprasintactică. Fiind vorba de *a influența*, de a modifica opinii, enunțurile cu *dacă* creează o situație „dialogică" de discurs în care, pînă la un anumit punct, autorul mesajului se pune de acord cu un interlocutor — real sau imaginat. Reluînd argumentul acestuia și sugerînd că acest termen ar fi putut fi considerat adecvat, enunțul complet îl infirmă totuși prin precizări suplimentare. Se creează astfel un cadru favorabil relațiilor sociale, avînd ca presupoziție stima față de interlocutor (cf. exemplul din Giurescu). Argumentul acestuia nu este respins explicit, autorul mesajului îl preia pînă la un moment dat pentru a-l respinge, de fapt, prin nuanțări care îl scot în afara intenției de a contrazice; concluziile sînt prezentate în așa fel încît îi implică pe ambii participanți la dialog — prezența frecventă a condiționalului în asemenea enunțuri permite, la rîndul ei, evitarea responsabilității comunicative. Discursul persuasiv produce efectele dorite prin inserarea sa într-o situație mai complexă, mai ambiguă decît cele cu *deși* (cf. exemplul din Negruzzi, unde presupoziția nu mai este stima ci contrariul ei, tocmai pentru proclamarea forței). În cazul lui *dacă* avem, mai curînd decît raționamente, interac-

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

țiunea continuă a diferitelor elemente ale discursului; punctul de interes îl constituie amploarea argumentației, ordinea argumentelor[16].

Raportul de concesie poate să se instaleze — tot cu funcție argumentativă — și la nivelul altor constituenți decît verbul:

... te vedea, dar nu-ți dădea bună ziua oricine ai fi fost (Marin Preda, *Delirul*, București, „Cartea Românească", p. 7),
— Orice gînd ai, Împărate, și oricum vei fi sosit,
Cît suntem încă pe pace, eu îți zic: Bine-ai venit!

(Eminescu, *Scrisoarea III*).

Și, în chaosul uitării, oricum orele alerge,
Ea, din ce în ce mai dragă, ți-ar cădea pe zi ce merge

(Eminescu, *Scrisoarea V*).

În aceste exemple, crearea unor noi clase argumentative (cu considerabilă valoare expresivă) nu violează implicațiile „absolute"; rolul conectivelor este de a evidenția un punct de vedere ignorat pînă în momentul vorbirii sau mai puțin vizibil, tip de strategie argumentativă care uzează de concesie ca de un mecanism retoric urmînd să atragă atenția asupra părții de frază care interesează (numele predicativ, circumstanțele modale, locale etc.). Tehnica folosită este tot una de „ruptură", cu ajutorul unor instrumente ale cantității, calității etc., nuanțate față de gradul lor absolut. Folosind atît pentru convingere, cît și pentru influențare, acest tip de construcții, plasîndu-și implicațiile la mai multe nivele, dificil de reconstituit, pot să ajungă la un grad maxim de nedeterminare:

Oricît, lele Chiriță, îi boier. Morțiș o țin

(Georgeta Mircea Cancicov, *Îndrăgostitele*, București, „Minerva", 1975, p. 233), la care argumentația prin instrumentul concesiv semnifică, de fapt, lipsa argumentelor demne de reținut.

Atunci cînd ideea de concesie vizează alți constituenți frastici decît verbul, presupoziția devine (mai mult decît în cazul concesivei incidente verbului) un act ilocutoriu[17], rezultat al fermității cu care se impune o anumită concluzie. Sîntem în prezența unui act particular de vorbire[18], a unui proces special, atît de codare, cît și de decodare: înlănțuirea discursivă se face plecînd de la ceea ce este dat, și nu de la ceea ce este presupus, spre deosebire de enunțurile cu *deși*, *dacă*, în care argumentația se realizează prin transgresarea implicitului. Înțelegînd, în toate cazurile, prin presupozițiile

[16] Cele două procedee pot să apară și reunite — *și dacă* —, pentru obținerea unui efect unic, cu diferențe de nuanță față de fiecare dintre conectivele care intră în combinație. Explicația este și etimologică, chiar în privința instrumentului „tip" de exprimare a concesiei, *deși* (cf. Gh. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Iași, „Junimea", 1980, p. 417.

[17] J. R. Searle precizează (*Les actes de langage*, Paris, Hermann, 1972, p. 88): „Dans le cas des actes illocutionnaires nous parvenons à réaliser ce que nous voulons en amenant notre interlocuteur à reconnaître ce que nous cherchons à faire".

[18] Pentru același autor (*op. cit.*, p. 52 ș.u.), actele propoziționale nu apar niciodată singure, ci în cadrul unui act ilocuționar.

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

unui enunț, indicațiile pe care el le aduce, dar care sînt plasate în afara liniei argumentative a discursului[19], observăm cum, pentru cazul în care concesia este incidentă unor circumstanțe sau altor părți de propoziție cu excepția verbului, presupoziția apare la nivelul frazei, căpătînd mărci proprii (*oricine, orice, oricît* etc.). La nivelul enunțului (cazul incidenței concesiei față de verb), presupoziția apare ca o tactică argumentativă a interlocutorilor ; ea se referă la modul în care ei pretind să-și impună unul altuia un anumit mod de a continua dialogul[20]. În momentul în care concesia vizează o anumită parte a propoziției, situația dialogică, condiționînd de asemenea caracterul concesiv al ansamblului, este mai vagă, cu mai multe posibilități de mobilitate referențială.

Tipurile de conective semnalate (*deși, și, dacă, oricine, oricînd* etc.) îndeplinesc simultan funcția de operatori interpropoziționali și de operatori argumentativi, dominînd, în mod indirect, și conținutul semantic al frazelor pe care le structurează. Cu ajutorul lor, pot fi puse în evidență eforturile pe care autorul mesajului și destinatarul său le fac în vederea unui scop comun (mai precis sau mai vag) și atestă faptul că fiecare dintre interlocutori este dominat de discursul în care se inserează propria sa intervenție. Dincolo de nuanțările individuale, enunțurile concesive trimit la atitudinea unui agent față de o anumită acțiune, fapt etc., ierarhiei interlocutorilor corespunzîndu-i distincția dintre *a convinge* și *a influența*; cele două componente ale unui asemenea enunț — aparținînd atît coordonării, cît și subordonării sintactice — nu se află într-o corelație constantă, nu constituie termenii unei reguli : prin negarea elementului normativ, deontic, implicit într-un enunț concesiv, se ajunge la formularea unei noi norme de acțiune. În ansamblul lor, aceste enunțuri constituie argumente pentru o concluzie exterioară discursului propriu-zis (ea fiind, cel mai adesea în raport cu unul din argumentele explicite și impusă în acest sens prin chiar celălalt argument) ; acreditarea acestei concluzii se produce în interiorul unei situații discursive unice, ale cărei diversificări formale nu fac decît să reflecte adaptarea strategiei la constrîngerile canalului de comunicare (în acest sens, termenii de dialog, *in absentia* și *in praesentia* privesc în primul rînd forța de *convingere/influențare*).

CONVAINCRE/INFLUENCER — ASPECTS DIALOGIQUES DU DISCOURS

RÉSUMÉ

L'on analyse, à l'aide des instruments d' investigation offerts par la théorie de l'argumentation, un corpus d'énoncés concessifs tirés de romans, vers, traités scientifiques, articles de presse.

[19] Pentru noțiunea de „presupoziție", spre deosebire de cea de „implicație", cf. O. Ducrot, *La preuve et le dire*, p. 30 ș.u.

[20] J.-B. Grize, *Logique et organization du discours*, în *Modèles logiques et niveaux d'analyse linguistique*, Metz, 1976, consideră că sînt discursuri „dialogice" acelea care, adaptîndu-se obiectului lor, țin seama, în aceeași măsură, și de destinatar. Acesta din urmă este conceput ca un alt vorbitor, virtual, dar permanent susceptibil de replică, ținînd seama de faptul că orice discurs este emis într-o anumită situație determinată și că schemasa trebuie concepută în funcție de două coordonate : ansamblul de activități logico-discursive ale unui individ și rezultatul ca atare.

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)

Suivant le type de raissonnement logique, le sémantisme et la forme des énoncés, l'on dégage trois types argumentatifs qui agissent aussi bien au niveau phrastique qu'à celui transphrastique :

— le type qu'on peut subordonner au verbe „convaincre", comprenant les énoncés structurés en roumain par *deşi, totuşi* ; ils ont pour mécanisme logique fondamental la réunion des contraires et pour terrain de manifestation, le dialogue „in absentia" ;

— les énoncés structurés par *şi* agissant conformément au même schéma logique mais visant surtout à émouvoir, au cadre de ce qu'on peut nommer „le dialogue in praesentia" ;

— le dernier type considéré, celui des énoncés structurés par *dacă*, obéissant à un schéma logique différent, la dissociation d'une même sphère sémantique, dans le but d'„influencer" le destinataire.

Dans leur ensemble, ces énoncés constituent des arguments pour une conclusion extérieure au discours proprement-dit ; cette conclusion est imposée à l'intérieur d'une situation discursive unique dont les diverses manifestations reflètent l'adaptation de la stratégie discursive aux contraintes de la communication.

Facultatea de Filologie
Iaşi, Calea 23 August, nr. 11

BDD-A1402 © 1983-1984 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:03 UTC)